

Notitie

De Taakgerichte Uitvoeringsvariant als voorkeursvariant

Aan: Stuurgroep i-Sociaal Domein
Van: Begeleidingscommissie Taakgericht
Datum: 9-3-2021

Inleiding

Medio 2019 heeft de Stuurgroep i-SD met de hoogste prioriteit de opdracht gegeven te starten met de uitwerking en doorontwikkeling van de taakgerichte uitvoeringsvariant. De redenen hiervoor waren als volgt:

- De stuurgroep ziet de taakgerichte uitvoeringsvariant als kansrijke weg om daadwerkelijk vereenvoudiging van de administratie te bereiken.
- In de taakgerichte uitvoeringsvariant schuilt immers de potentie van betere financiële beheersing, minder administratieve lasten en meer ruimte voor maatwerk voor de professional.
- De variant wordt nog weinig gebruikt, maar de interesse hierin neemt toe. Het risico bestaat dat er zonder begeleiding en heldere kaders een behoorlijke diversiteit aan taakgerichte uitvoeringspraktijken ontstaan en dat de potentie van taakgericht werken onvoldoende benut wordt.
- Om het potentieel van taakgericht werken daadwerkelijk te ontsluiten is het nodig de variant verder door te ontwikkelen en aan te scherpen.

Een belangrijke stap in het verder aanscherpen van de taakgerichte variant werken was de publicatie van de handreiking *Kiezen voor de Taakgerichte Uitvoeringsvariant* (voorjaar 2020). Hierin werd een groot aantal aspecten van de taakgerichte uitvoeringsvariant nader belicht, waaronder de potentiële meerwaarde én een aantal dilemma's uit de praktijk. Tegelijkertijd was duidelijk dat het nodig was om deze variant gezamenlijk als gemeenten en aanbieders nog verder te doordenken en te concretiseren.

Onder leiding van de Begeleidingscommissie Taakgericht is daarom eind september 2020 het traject 'doorontwikkeling van de Taakgerichte Uitvoeringsvariant' van start gegaan, met ondersteuning van KPMG. Dit traject zal in april 2021 afgerond worden. De resultaten hiervan bevestigen de voordelen van taakgericht werken (eenvoudiger administratie, meer ruimte voor de professional), mits op juiste en doordachte wijze geïmplementeerd. Dit rechtvaardigt de conclusie dat de taakgerichte uitvoeringsvariant in belangrijke mate kan bijdragen aan de missie van i-Sociaal Domein: een eenvoudiger uitvoeringspraktijk, met behoud van ruimte voor innovatie en experimenten, en bovendien ondersteunend aan de professional. Om dit te realiseren is een

ambitieuus vervolg nodig. Het feit dat gemeenten inmiddels in toenemende mate overstappen op taakgericht werken, onderstreept het belang hiervan.

In het slot van deze notitie doet de Begeleidingscommissie Taakgericht een voorstel voor de vervolgstappen die nodig zijn om het gebruik van de taakgerichte variant een flinke *boost* te geven. Daaraan voorafgaand worden de opbrengsten van het 'traject doorontwikkeling' beschreven en de waarnemingen van de begeleidingscommissie die hebben geleid tot het vervolgvorstel.

Opbrengsten traject doorontwikkeling taakgerichte uitvoeringsvariant

De belangrijkste doelstelling van het traject doorontwikkeling Taakgericht was het doordenken en hanteerbaar maken van dilemma's die zich voordoen bij taakgericht werken en die als zodanig beschreven staan in de handreiking *Kiezen voor de Taakgerichte Uitvoeringsvariant*: de rechtspositie van de cliënt, het aangaan en behouden van goed partnerschap, het risico op verschuiving van de administratieve lasten in geval van hoofd- en onderaannemerschap, de waarborging van kwaliteit van zorg in de keten en het beleggen van de toegang. Daarnaast werd beoogd een klimaat van leren te ontwikkelen, zodat gemeenten en aanbieders gezamenlijk en onderling opgedane kennis maximaal kunnen benutten.

Om deze doelstellingen te bereiken zijn diverse bijeenkomsten (zogenaamde thematafels en leertafels) georganiseerd met deelnemers vanuit gemeenten en aanbieders (een diverse mix uiteenlopend van ervaringsdeskundigen tot deelnemers met minder ervaring en critici). In de thematafels zijn de betreffende dilemma's bediscussieerd en doorleefd en is getoetst hoe met deze dilemma's in de praktijk wordt omgegaan.

In de leertafels is een start gemaakt met het 'leren en ervaren met elkaar'. Aan de hand van actuele casuïstiek zijn te leren lessen expliciet gemaakt en in hun context gepresenteerd. In de leertafels is een werkwijze ontwikkeld die ook in de toekomst ingezet kan worden als werkvorm om gemeenten en aanbieders met en van elkaar te laten leren rondom de vraag hoe taakgericht werken kwalitatief geoperationaliseerd kan worden.

De activiteiten die in het kader van het traject doorontwikkeling Taakgericht zijn ingezet worden in april afgerond. De beoogde opbrengsten hiervan zijn:

1. Een uitbreiding van de handreiking *Kiezen voor de Taakgerichte Uitvoeringsvariant*:
 - De betreffende dilemma's zijn uitgewerkt en binnen de mogelijkheden hanteerbaar gemaakt;
 - De thematafels en leertafels hebben geleid tot aanvullende inzichten die in de handreiking worden geïntegreerd;
 - De leertafels hebben geleid tot 2 kwalitatieve beschrijvingen van relevante casuïstiek.

2. Er is een basis ontwikkeld voor een 'lerende wijze van opereren':
 - Er is een werkwijze ontwikkeld die dient als werkvorm om met gemeenten en/of aanbieders op basis van casuïstiek met elkaar te leren en te doorleven. De hiertoe ontwikkelde analysetool noemen we de 'gesprekshulp'
 - Er is een basis gelegd voor de ontwikkeling van een lerend en ondersteunend netwerk rondom het vraagstuk van taakgericht werken.

Bovenstaande opbrengsten (uitgebreide handreiking, casestudies, gesprekshulp) zullen zodra ze gereed zijn aan de stuurgroep worden gepresenteerd.

Waarnemingen van de begeleidingscommissie Taakgericht

Het traject doorontwikkeling Taakgericht heeft waardevolle opbrengsten en inzichten opgeleverd. Die inzichten leiden tot de conclusie dat het belangrijk is om dit traject een vervolg te geven. De begeleidingscommissie doet de volgende waarnemingen:

- Met de uitgebreide handreiking *Kiezen voor de Taakgerichte Uitvoeringsvariant* liggen er duidelijke kaders voor gemeenten en aanbieders om met taakgericht werken aan de slag te gaan. Het Ketenbureau zal deze handreiking in beheer nemen en vanuit die verantwoordelijkheid de kaders indien nodig aanpassen en aanscherpen.
- De begeleidingscommissie onderschrijft de potentiële voordelen van taakgericht werken (zoals een eenvoudiger administratie, betere financiële beheersing en meer ruimte voor de professional), mits de toepassing ervan op de goede wijze gebeurt. De commissie stelt tevens vast dat de bekendheid van de taakgerichte uitvoeringsvariant, inclusief de potentiële voordelen, nog niet optimaal is.
- Uit de diverse bijeenkomsten blijkt andermaal dat de mate waarin taakgericht werken is ontwikkeld sterk verschilt tussen gemeenten en over het algemeen nog niet zo ver is als gehoopt. De behoefte om met en van elkaar te blijven leren is daarom groot. Een handreiking alleen is daarvoor niet voldoende is. Juist het ervaren en doorleven van taakgericht werken rondom concrete vraagstukken werpt zijn vruchten af.
- Het blijkt ook dat een deel van de gemeenten/regio's die overwogen om taakgericht te gaan werken deze afweging primair lijkt te maken op basis van de financiële tekorten waar zij mee te maken hebben. Hoe begrijpelijk deze gedachtegang ook is, het brengt het risico met zich mee dat de afweging die een gemeente/regio maakt onvoldoende doordacht is en dat daarmee de veronderstelde doelen en uitkomsten niet worden bereikt. Het hebben van een inhoudelijke ambitie en visie is een succesvollere motivatie is, ook om bij tegenslagen stappen te kunnen blijven zetten.
- Er spelen actuele en lopende ontwikkelvraagstukken met betrekking tot taakgericht werken waarbij het zinvol is dat er ondersteuning wordt geboden op het vlak van expertise, ervaring en bestuurlijke inzichten.
- Het verdient aanbeveling om te onderzoeken in hoeverre het mogelijk en zinvol is om de taakgerichte uitvoeringsvariant op te nemen in de ministeriële regeling 'Uitvoeringslasten Jeugdwet/Wmo 2015' (de regeling waarin ook de andere

uitvoeringsvarianten zijn opgenomen). Dit zou het doel moeten ondersteunen om de variëteit in de taakgerichte uitvoeringspraktijk, en als gevolg daarvan het ontstaan van administratieve lasten, tegen te gaan.

Voorstel voor vervolg: stevig uitbreiden en ondersteunen van taakgericht werken

We willen dat meer gemeenten en aanbieders kiezen voor de taakgerichte uitvoeringsvariant. Om dit bereiken is enerzijds meer inzet nodig op de promotie van de taakgerichte uitvoeringsvariant. Anderzijds heeft het traject van doorontwikkeling laten zien dat een goede implementatie en vorming van een volwassen taakgerichte uitvoeringspraktijk een stevige ondersteuningsstructuur vraagt. Het behalen van de voordelen van taakgericht werken is geen vanzelfsprekendheid en vraagt zowel van aanbieders als gemeenten een ander gedragsrepertoire. Het delen van ervaringen en samen leren dient daarom flink te worden gefaciliteerd en versneld.

Voorstel

1. De Stuurgroep spreekt zich uit voor de Taakgerichte Uitvoeringsvariant als de te gebruiken voorkeursvariant en draagt dit uit door de volgende slogan te hanteren: *“Gemeenten en aanbieders kiezen taakgericht, tenzij...”*. Deze ‘tenzij’ geldt voor de gevallen waarin taakgericht werken duidelijk niet voor de hand ligt. Bijvoorbeeld wanneer er sprake is van een piepkleine regio of in het geval er voor een heel specifieke smalle zorgvorm of doelgroep iets nodig is of als de taakvolwassenheid van gemeenten en zorgaanbieders onvoldoende is om taakgericht opdrachtgeverschap vorm te geven.
2. Het Ketenbureau zet een stevige communicatielijijn op poten om de taakgerichte uitvoeringsvariant (en dus ook de handreiking) nadrukkelijker in de etalage te zetten. Het doel hiervan is het verspreiden van de opgedane kennis en ervaring met taakgericht werken.
3. Het Regioteam opdrachtgever-/opdrachtnemerschap krijgt een primaire rol in het ondersteunen van de implementatie van taakgericht werken. Dit houdt in dat zij op afroep en proactief gemeenten en aanbieders ondersteunt bij actuele vraagstukken. De handreiking is hiervoor een belangrijk hulpmiddel, evenals het inzetten van kennis en expertise uit het netwerk van gemeenten en zorgaanbieders die ervaring hebben met taakgericht werken.
4. Het Ketenbureau en het Regioteam organiseren regionale leertafels. Met deze leertafels is ervaring opgedaan in het traject doorontwikkeling en heeft als doel om het leren met en van elkaar te faciliteren. Bijvoorbeeld door ervaren en minder ervaren regio’s aan elkaar te koppelen. De hiervoor ontwikkelde werkwijze (de gesprekshulp) is hiervoor een belangrijk hulpmiddel.
5. De begeleidingscommissie blijft intact en de leden zijn beschikbaar als bestuurlijk klankbord om aan te sluiten op actuele ontwikkelvraagstukken met betrekking tot taakgericht werken. Daarnaast komt de begeleidingscommissie 4x per jaar bijeen om de actualiteit te monitoren en te beoordelen of en welke stappen er genomen moeten worden.

6. Het Ketenbureau zal – ter ondersteuning van de hierboven genoemde punten - het netwerk van gemeenten en zorgaanbieders die ervaring hebben met het taakgericht werken onderhouden, uitbreiden en in het kader van een kwalitatieve ontwikkeling en implementatie van het taakgericht werken onderling blijven verbinden.